

Redegørelse om inspektion i Danske Bank A/S (nedskrivninger på svage erhvervs kunder)

Indledning

Finanstilsynet gennemførte i august 2019 en inspektion af Danske Banks håndtering af nedskrivningsreglerne for udlån.

Formålet med inspektionen var at vurdere, om bankens nedskrivningsmetode levede op til regnskabsreglerne, så nedskrivningerne var tilstrækkelige.

Sammenfatning og risikovurdering

Finanstilsynets vurdering af bankens nedskrivningsmetode byggede på en gennemgang af en tilfældig stikprøve af 55 udlån på mindst 2 mio. kr. til svage erhvervs kunder, der primært var defineret ved at være placeret i den svage del af stadie 2 (betydelig stigning i kreditrisikoen og en sandsynlighed for tab på over 5 pct.) eller i stadie 3 (kreditforringet). Derudover gennemgik Finanstilsynet udvalgte forretningsgange.

Finanstilsynet konstaterede, at der var behov for betydelige mernedskrivninger i stikprøven. Nedskrivningerne blev forhøjet i seks tilfælde, særligt på to store udlån. Inden Finanstilsynets undersøgelse var der samlede nedskrivninger i stikprøven på 142 mio. kr. Finanstilsynet vurderede, at de samlede nedskrivninger i stikprøven skulle have været 323 mio. kr.

Årsagen til mernedskrivningerne var blandt andet, at banken havde implementeret flere dele af nedskrivningsreglerne forkert. Banken manglede bl.a. i en del tilfælde at konstatere, at der var indtrådt objektiv indikation for kreditforringelse (OIK), og at 13 pct. af udlånene var placeret i et forkert stadie.

Ifølge regnskabsreglerne er kunden kreditforringet og skal placeres i stadie 3, når kunden har overtræk eller er i restancer med afdrag, medmindre det er

kortvarigt og vedrører beløb, som er små i forhold til kundens økonomi, eller det skyldes fejl. Banken havde ikke implementeret disse regler.

Bankens implementering af, hvornår der var indtrådt OIK i form af lempelige vilkår og betydelige økonomiske vanskeligheder, var ikke i overensstemmelse med regnskabsreglerne. Dette betød, at der var en del tilfælde, hvor banken ikke konstaterede OIK eller gjorde det for sent.

Banken fik påbud om at sikre, at regnskabsreglerne bliver implementeret korrekt, og at den konstaterer OIK i henhold til regnskabsreglerne.

Finanstilsynet vurderede også, at kunderne i 20 pct. af tilfældene i stikprøven skulle have haft en dårligere rating. Det skyldtes delvis den forkerte implementering af reglerne. Banken fik påbud om at sikre en retvisende rating.

Bankens individuelle beregninger af nedskrivninger tog udgangspunkt i nogle standardscenarier. For nogle få store eksponeringer beregnede banken nedskrivningen på en anden måde. Denne anden metode var ikke i overensstemmelse med reglerne, og banken fik påbud om at sikre, at beregningerne følger reglerne.

Beregningen af individuelle nedskrivninger for store udlån skete i mange tilfælde i den enhed i banken, der i realiteten havde overtaget kundeansvaret, efter kunderne var blevet nødlidende. Således blev bevilling og kontrol foretaget i samme enhed. Ifølge ledelsesbekendtgørelsen skal der på kreditområdet som hovedregel være funktionsadskillelse. For SIFI-institutter skal nedskrivninger som udgangspunkt foretages af en enhed, der ikke har medvirket ved bevilling af udlånet. Hvis der ikke er funktionsadskillelse, skal banken have kompenserende foranstaltninger i form af uafhængige kontroller udført af en organisatorisk enhed udenfor kreditområdet. Finanstilsynet vurderede, at banken ikke havde funktionsadskillelse på dette område og ikke havde tilstrækkelige kompenserende foranstaltninger. Banken fik påbud om at sikre det.

Datafejl var også en årsag til, at nedskrivningerne var for små i en del tilfælde. De vedrørte bl.a. bankens sikkerhedsregistrering, hvor sikkerhederne i flere tilfælde indgik med alt for høje værdier. Desuden var der uoverensstemmelse mellem de beskrivelser og definitioner, der fremgik af bankens metodedokumentation, og de, der fremgik af forretningsgange. Banken fik påbud om at vurdere behovet for forbedringer af sin datagovernance generelt, vurdere fejl i sikkerhedsregistreringer, indføre processer, der sikrer korrekte registreringer, og udarbejde eller rette forretningsgange mv.

Finanstilsynets gennemgang af stikprøven indikerede, at der pr. 31. marts 2019 med stor sandsynlighed var et mernedskrivningsbehov for porteføljen af svage erhvervskunder. Banken og ekstern revision skulle derfor gennemgå

udlån i stadie 2 for at tage stilling til behovet for nedskrivninger pr. 31. december 2019. De gennemgik i 4. kvartal 2019 91 store svage udlån. De konstaterede OIK for 42 pct. af udlånene og mernedskrivninger på 370 mio. kr., som banken afsatte i 4. kvartal. Resultatet af gennemgangen blev brugt til at skønne over behovet for mernedskrivninger på de mindre udlån, som banken vil gennemgå stikprøvevis i 1. halvår 2020. Det viste et behov for mernedskrivninger på 600 mio. kr. for de mindre udlån, hvor banken i forvejen havde afsat et beløb via et ledelsesmæssigt skøn. Netto blev behovet for mernedskrivninger for de mindre udlån derfor 160 mio. kr., som banken afsatte i 4. kvartal.

Finanstilsynet gennemgik 22 af de 91 store svage udlån. Samlet set vurderer Finanstilsynet, at der er grund til at tro, at der stadig manglede nedskrivninger på de største udlån, og at dette også kunne gælde for de mindre udlån. Banken vil ved kommende regnskabsafregninger tage højde for Finanstilsynets bemærkninger, og bankens gennemgang af en række udlån i 1. halvår 2020 vil vise, om der fortsat mangler nedskrivninger på dem.

Bankens revisorer havde ikke identificeret, at banken manglede at implementere flere dele af regnskabsreglerne, og at der var mangler i kreditprocessen for nedskrivninger. Arbejdsdelingen mellem Intern og Ekstern revision betød, at Intern revision ikke selvstændigt forholdt sig til implementeringen. Finanstilsynet fandt, at det er nødvendigt, at Intern revision også sætter sig godt ind i reglerne, så den har en tilstrækkelig viden, når den reviderer kreditprocesserne. Intern revision fik derfor påbud om det.